

## BUDE ZJAZD SLOVENSKÝCH FILOZOFOV

Slovenská filozofická spoločnosť usporiadala 30. 5. t. r. diskusiu na tému *Filozofia v novom období*. Úvodné slovo predniesol J. Kocka (jeho text prinášame v úplnom znení). O spoločnom zasadnutí Vedeckého kolégia filozofie a sociológie ČSAV a Vedeckého kolégia filozofie, sociológie a psychológie SAV v Libliciach referoval M. Zigo. K tejto časti programu výbor rozoslal členom SFS informatívny materiál *Náměty pro řešení neodkladných problémů v oblasti filosofie*, ktorý pripravila na uvedené zasadnutie zmiešaná komisia pracovníkov FÚ ČSAV a menovaného kolégia ČSAV.

Ako diskusia ukázala, v súčasnosti treba riešiť niekoľko veľmi naliehavých problémov, aby sa filozofické myslenie na Slovensku mohlo podstatne tvorivejšie rozvíjať než tomu bolo v rokoch päťdesiatych. Členovia SFS azda za najdôležitejšie považujú zvolať zjazd slovenských filozofov, k čomu sa vyslovilo viacero diskutujúcich. Zjazd by mal predovšetkým zhodnotiť doterajší vývin filozofie na Slovensku, analyzovať vonkajšie i vnútorné príčiny deformácií, vysloviť sa k otázkam vonkajšieho, direktívneho a nekvalifikovaného rozhodovania o tom, čo filozofia môže a čo nie, ktoré bolo ešte v nedávnej minulosti bežnou praxou. V súvislosti s tým viacerí poukázali na potrebu prehodnotiť všetky uznesenia a dokumenty o filozofii. Realizovať to má komisia v zložení E. Illeková, J. Kocka, J. Strínka a E. Várossová. Uskutočneniu zjazdu by mali predchádzať hodnotenia jednotlivých filozofických pracovísk. V tomto smere sa názory rozchádzali. Napr. E. Várossová navrhla, aby na katedre filozofie FFUK vznikla pracovná skupina, ktorá by zhodnotila filozofickú tvorbu FÚ SAV a opačne, aby sa v ústave utvorila skupina, ktorá to isté urobí na fakulte. Napokon sa dospelo k záveru, že v tomto zrejme dlhodobejšom procese by zasahovanie zvonku do činnosti jednotlivých pracovísk mohlo vyvolať nové deformácie. K myšlienke M. Zigu — nech sa hodnotí každý sám, však E. Illeková poznamenala, že členovia SFS by mali morálne pôsobiť na katedrách, aby k takému hodnoteniu vôbec došlo. Aj keď sa tu očakáva viac od dejinárov filozofie, predsa len do zjazdu filozofov by sa žiadalo v tomto kritickom prehodnocovaní dosiahnuť určité štádium, bez čoho by zjazd nemusel splniť svoju úlohu. To je veľmi úzko späté s termínom zvolania zjazdu, o ktorom sa viacerí diskutujúci vyslovili, že by sa nemal odkladať.

Veľmi vážna sa ukazuje problematika katedier filozofie mimo odboru (J. Kops, F. Chorvát, M. Zigo, S. Mirkovič, P. Čipka, F. Kalist, M. Holata, J. Rybanský a i.). Príspevky sa dotýkali personálneho obsadenia (na katedrách pracuje veľa ľudí bez filozofického vysokoškolského vzdelania, je všeobecný nedostatok pracovníkov), upozorňovali na určité náznaky, ktoré by mohli vrcholíť likvidáciou týchto katedier, zaoberali sa možnosťami vedeckovýskumnej práce na školách pri danom zatažení atď. Týmto otázkam by malo oveľa väčšiu pozornosť venovať aj Povereníctvo školstva. Z diskusie vznikol návrh na zostavenie komisie, ktorá by mala pripraviť podklady pre zhromaždenie učiteľov filozofie z pracovísk mimo odboru.

Niekoľko poznámok padlo aj na adresu FÚ SAV, čo sa ďalej rozšírilo na celkový vzťah medzi vysokými školami a SAV. A. Kopček upozornil, aby sa v diskusii

o opodstatnenosti či neopodstatnenosti jestvovania ústavu nezabudlo na to, že už niekoľko rokov žije ústav pod rôznymi tlakmi, medzi ktoré patrila aj požiadavka na veľké kádrové opatrenia a i. Väčšina diskutujúcich sa zhodla v názore, že ústav zohráva dôležitú úlohu vo vývoji filozofie na Slovensku, niektorí dokonca vyslovili mienku o nevyhnutnosti morálne ho podporiť, iní požadovali od neho väčšiu pomoc katedrám mimo odboru. Za uváženie stojí návrh M. Holatu, či by nebolo účelné, aby ústav vypisoval konkurzné úlohy. V rámci nového federatívneho usporiadania vzťahov ČSAV a SAV ako aj uplatnenia nových, demokratickejších princípov riadenia vedy, čo povedie k väčšej samostatnosti ústavov SAV, by sa malo vedenie FÚ s týmto návrhom vážne zaoberať, najmä ak vezmeme do úvahy, že sa tu črtá jedna z možností zlepšenia spolupráce medzi filozofickými pracoviskami na vysokých školách a ústavom.

Nadalej ostáva otvorená otázka zriadenia zväzu filozofov, prípadne zvýšenia kompetencie Slovenskej filozofickej spoločnosti.

Účastníci diskusie sa jednoznačne pripojili k návrhu J. Strínku, aby SFS požiadala o úplnú rehabilitáciu prof. S. Štúra.

J. B.